

Energiaturud - 2018 mai

20.06.2018

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind oli mais 38,66 €/MWh; süsteemihind oli 33,45 €/MWh;
- Soome hind oli Eesti hinnast 0,03 euro võrra madalam, Läti hind 5,03 euro võrra kõrgem.
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 19,03 €/MWh, langedes võrreldes aprilliga 1,4%. "Baltic Gas Spot Indexi (BGSi)" hind oli 19,85 €/MWh, tõustes aprilliga võrreldes 4,42%
- Konkurentsiamet kooskõlastas alates 01.07.2018. a. jõustuvad „Elering AS gaasi siseriikliku ülekandeteenuse tüüptingimused“ ja „Elering AS gaasi ülepiirilise ülekandeteenuse tüüptingimused“.

Energiahinnad

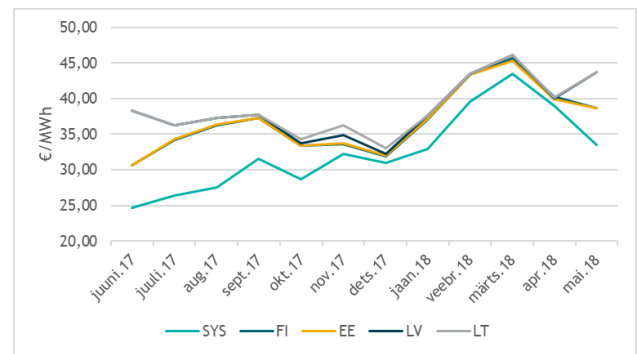
Elektri börsihinnad

Elektribörs		Keskmine hind (€/MWh)		
		2018 mai	2018 aprill	2017 mai
Nord Pool (SYS)		39,00	39,00	28,46
EPEX* (base/ peak)	ELIX	23,95 / 24,66	25,41 / 26,06	27,20 / 28,07
	PHELIX	33,54 / 34,18	31,72 / 32,35	30,46 / 31,25
	France	34,42 / 36,51	33,60 / 34,58	34,23 / 35,61

* EPEX - European Power Exchange

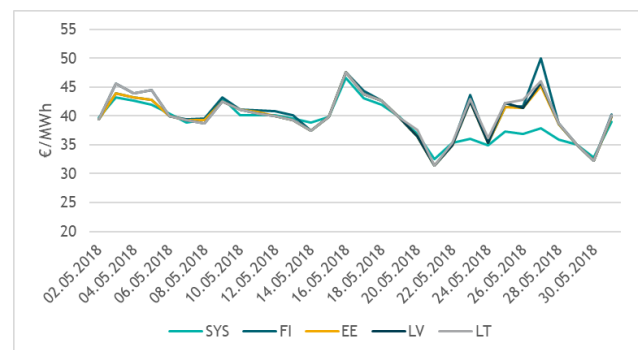
Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) mai hinnad langesid kuises võrdluses Põhjamaade hinnapiirkondades ja Eestis ning tõusid Läti ja Leedu piirkondades. Süsteemihind langes eelmise kuuga võrreldes 14%, Eesti piirkonna hind langes 3%. Suurim oli hinnalangus Rootsi ja Norra piirkondades. Lätis ja Leedus tõusis keskmine hind ligikaudu 9% võrra. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energihindade mõjurid](#) all.

NP hinna- piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2018 mai	2018 aprill	2017 mai
Eesti	38,66	39,88	30,66
Läti	43,69	40,03	32,46
Leedu	43,69	40,18	32,46
Soome	38,63	40,21	30,76

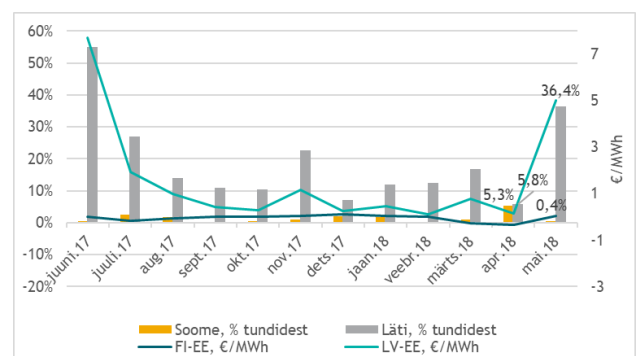


Viimase 12 kuu keskmised hinnad

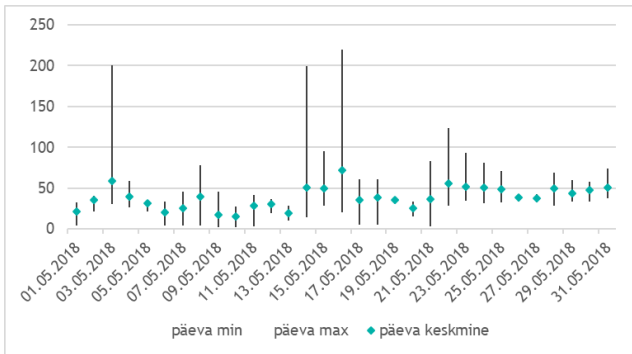
Mai 2018 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	2,79	46,51	46,51
NP Soome	1,59	38,63	219,95
NP Eesti	1,59	39,88	219,95
NP Läti	1,59	43,69	255,03
NP Leedu	1,59	43,69	255,03



NP päeva keskmised hinnad 2018. aasta mais



Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Lätiga võrreldes



NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus mais 2018

45,3% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna mai järgmise päeva tunnihindadest jäid alla 35 €/MWh. Suurimad päevasised erinevused esinesid 3., 14. ja 16. mail, mil miinimum- ja maksimumhinnad erinesid 160-200 €/MWh võrra. Hinnaerinevused olid tingitud defitsiidist Soome piirkonnas.

Maagaasi hulgituru hind

Info Balti riikide ühtse gaasituru tehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

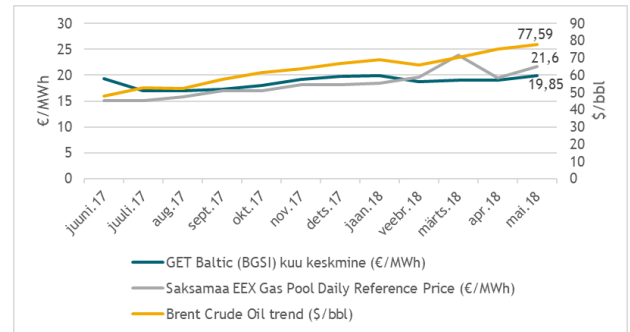
Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

Mai 2018 (€/MWh)		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
GET Baltic	BGSI*	19,85	4,4%	18,9	21,6
	Eesti	19,03	-1,4%	18,9	20,4
	Läti	19,82	3,8%	19,0	20,2
	Leedu	19,87	4,7%	19,1	21,6
Soome Kaasupõrssi**		21,7	-1,1%	18,1	24,2
GASPOOL***		21,60	11%	20,4	23,0

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupõrssi hindu korrigeeritud 10% võrra.

*** EGSI - European Gas Spot Index



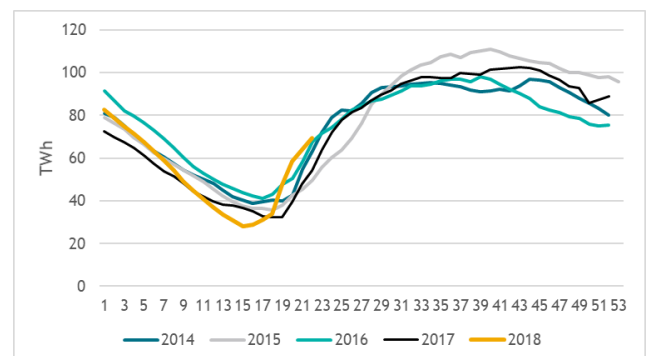
Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgituruhindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Veeolud Põhjamaades olid mai lõpus head. Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli mai lõpus ca 57% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), mis on eelmiste aastate keskmisest veidi kõrgem.



Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2014-2018

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	Mai 2018	Aprill 2018
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	12,92 ... 16,28	12,61 ... 13,95
€/§ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,1699	1,2079
Toornafta hind (Brent) (§/bbl) kuu lõpu seis	77,59	75,17

Mais tõusis toornafta hind 77,59 dollarini barrelist. Jätkuvalt on tõusnud ka CO₂ emissioonikvootide hinnad, mis ulatusid märtsi lõpus hinnani 16,28 €/t.

Võimsusvood

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

Mai 2018*	Võimsusvoog, tunde	Turule antud võimsusest kasutatud	100% turule antud võimsusest kasutuses, tunde	Pudeli-kael ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	50/744 (473/720)	0,8% (26,7%)	0/744 (60/720)	0/744 (62/720)
FI>EE	638/744 (143/720)	36,8% (6,5)	3/744 (0/720)	3/744 (0/720)
EE>LV	729/744 (528/720)	67,1% (39,3%)	273/744 (43/720)	242/744 (71/720)
LV>EE	9/744 (125/720)	0,1% (6,9%)	0/744 (8/720)	0/744 (9/720)

* Võrdlus eelmise kuuga

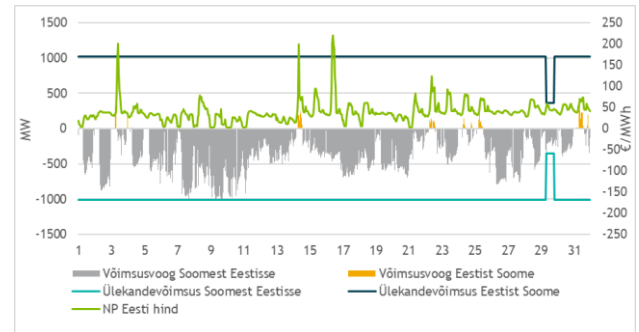
Mai 2018*	Piirang, tunde	Pudeli-kaela tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	12/744 (112/720)	0/744 (32/720)	0/744 (1/720)
FI>EE	12/744 (112/720)	3/744 (0/720)	
EE>LV	744/744 (720/720)	0/744 (0/720)	-
LV>EE	264/744 (241/720)	0/744 (0/720)	

* Võrdlus eelmise kuuga

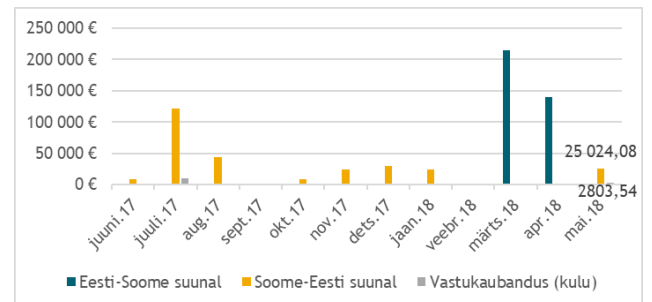
** Normaalrežiimiks loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid

*** Alalisvooluühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinkidel ei tohi muutuda üle 600 MW tunnis. Tegemist ei ole EstLinkidest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkronala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

Eesti-Sooeme

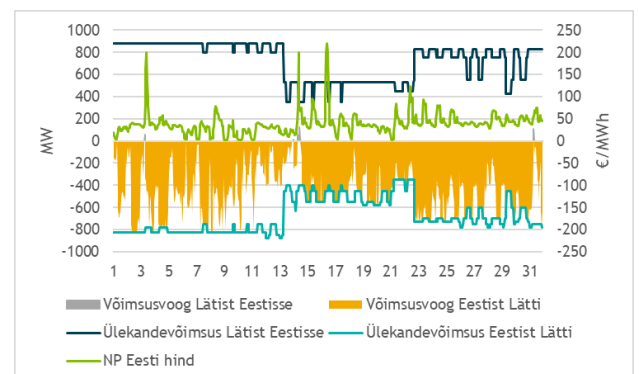


NP Eesti ja NP Soome vahelised võimsusvood 2018. a mais

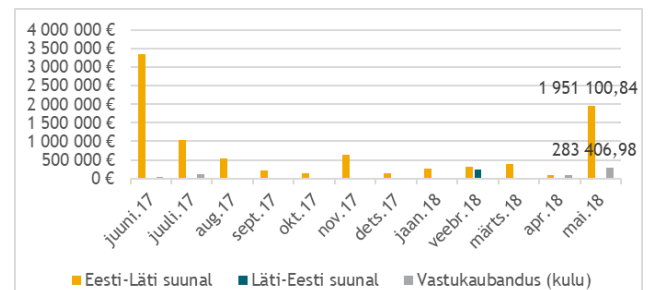


Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastukaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti



NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2018. a mais

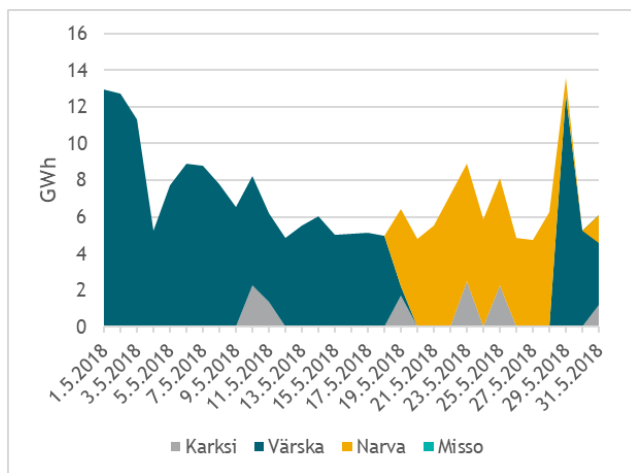


Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Mai 2018	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tipukoormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik (keskmine)		
Karksi	73,5	5,8	2,5	11,4
Värskas	42,0	10,4	13,0	152,5
Narva	31,5	4,9	7,2	55,1

Mais toimus Eesti gaasivarustus Karksi, Värskas ja Narva gaasimõõtejaamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 4,7 ja 13,6 GWh vahele. Seoses ajutise diagnostika sõlme montaažiga tagati Eesti gaasitarned perioodil 19.05-27.05 Narva sisendpunktist.



Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2018. aasta mais

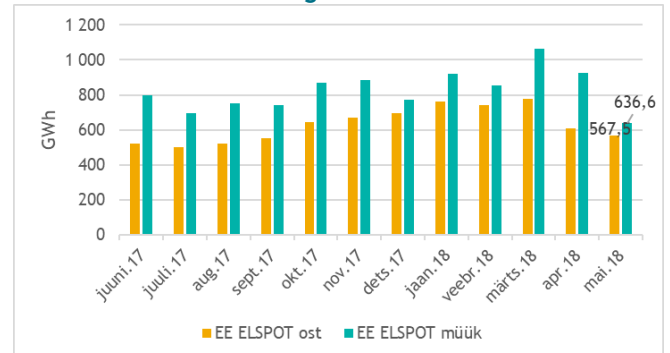
Bilansiplaanide mittekinnitamist ja pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist esines mais 15 päeval.

Mais kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

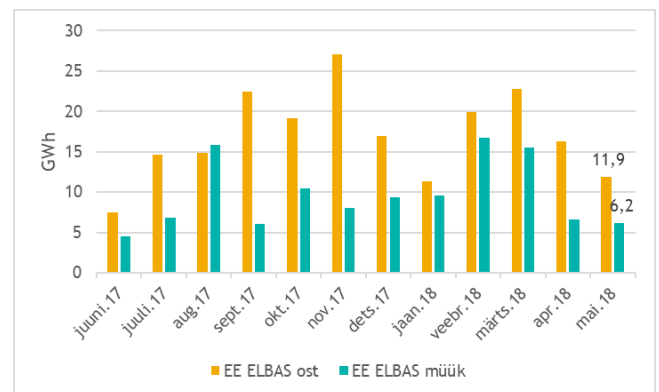
Asjaomane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Päevasine kindel võimsus	Implicit-Järgmise päeva kindel võimsus
Karksi sissevool	0	2 787 500	9 863 914	41 000
Värskas sissevool	156 240 000	119 929 080	4 892 794	0
Misso sissevool	0	24 030	362	0

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

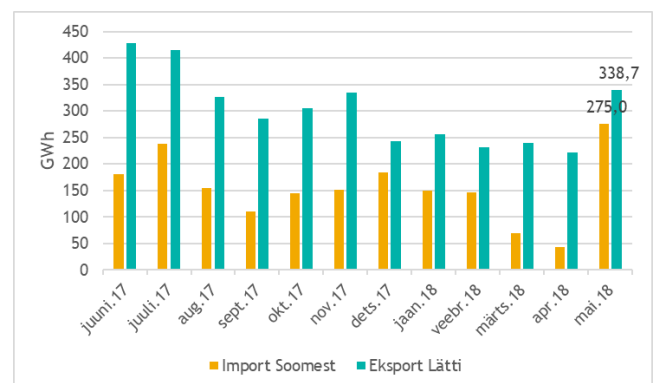


Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdnud kogused



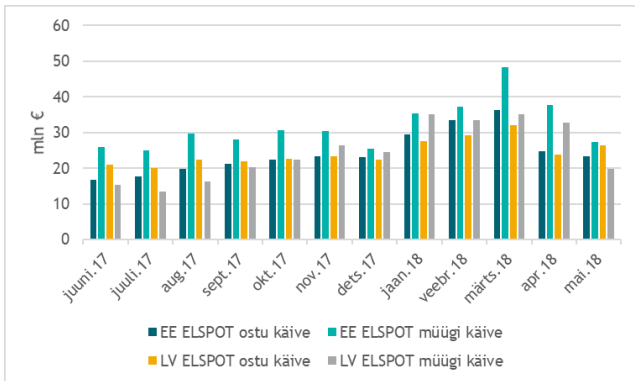
Viimase 12 kuu NP päevasele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

Eesti turuosalisel ostsid mais siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasiseselt (ELBAS) turult kokku 92,9% ulatuses ehk 579,4 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 93,3% ehk 642,8 GWh.

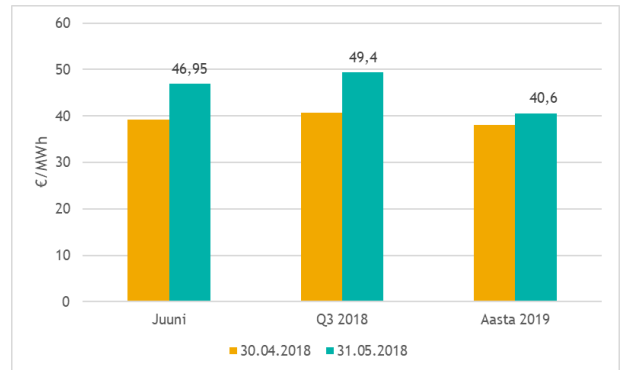


Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Lätti

NP Eesti hinnapiirkonna mai järgmise päeva ostetud koguste käive oli 23,4 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 26,4 mln eurot. Müüdnud elektrienergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 27,3 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 19,9 mln eurot.



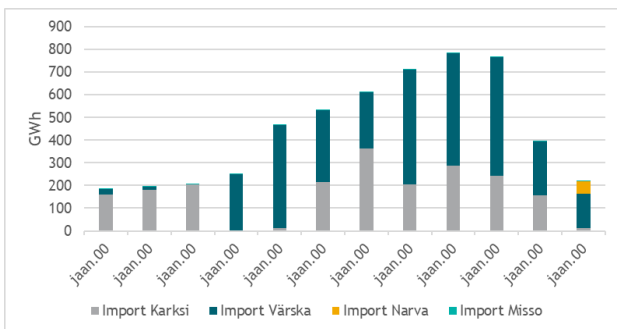
Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdü koguste käive



NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tuleviku-tehingute hindade põhjal

Maagaasi import

Mais imporditi maagaasi Eestisse 219,1 GWh. Aprilliga võrreldes on seda 44,4% vähem ning 2017. a maiga võrreldes 27,7% vähem. Tarbimise suure languse taga on maikuu paljude aastate keskmisest veidi soojemad temperatuurid. Enamik gaasist imporditi Värskas GMJ kaudu.



Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

Bilansiplaanide järgi importisid bilansihaldurid mais gaasi Karksi, Värskas, Narva ja Misso piiripunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	Mai 2018	Aprill 2018
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,79	13,79
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,416	9,441
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,44	10,46

Elektri tulevikutehingud

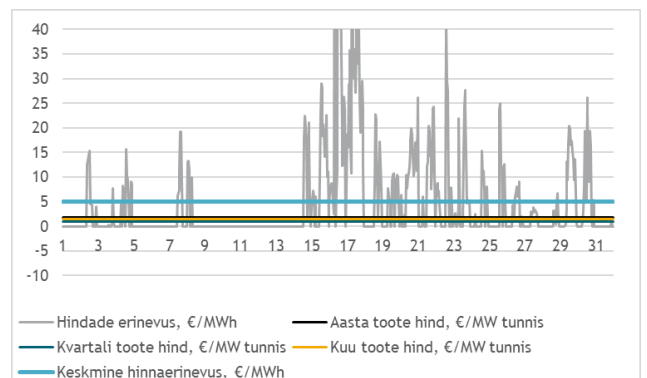
Nasdaq OMX Commodities 2018. aasta mai viimase kauplemispäeva (31.05.2018) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2018. a juunis 42,25€/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2018. aasta juuni tootel 4,7 €/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb mai keskmiseks elektrienergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 46,95 €/MWh (aprilli lõpu tehingute põhjal 39,25 €/MWh).

EEX Power Derivatives futuurid, €/MWh	2019. a futuuride baas- ja / tipukoormuse tunnihind	
	31.05.2018	30.04.2018
Phelix Power Futures (Saksamaa)	38,46/42,95	29,09/27,64
French Financial Futures (Prantsusmaa)	46,48/58,67	44,03/55,02

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tükls kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2018	20.09.17	300	1,85	9/10	-
Q3-18	16.05.18	50	6,73	8/9	-
Mai-2018	25.04.18	150	1,45	5/9	5,03
Juuni-2018	23.05.18	150	2,20	7/9	-



Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2018. a mais

Mais oli süsteemihaldurite riskimaandamisinstrumentide kulu 1 257 717 eurot.

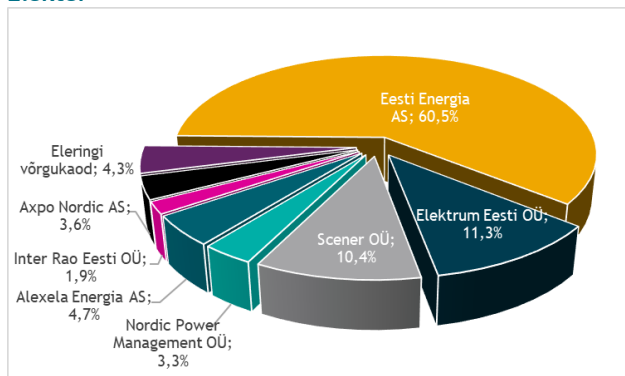
23.05.2018 toimus oksjon juuni võimsusele Eesti-Läti piiril. Sel oksjonil osales kokku üheksa turuosalist ja müüdi 150 MW igaks kuu tunniks - võimsus jagunes seitsme turuosalise vahel. Toote hinnaks kujunes 2,20 €/MW tunni kohta.

Vastavalt süsteemihaldurite vahelisele lepingule korraldab alates 30.11.2016 oksjonid AS "Augstsprieguma tīkls". Täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav Eleringi [veebilehel](#) ja AS "Augstsprieguma tīkls" [veebilehel](#). 2019. aastal läheb võimsuste oksjonite korraldamine üle-Euroopalisele platvormile (Singel Allocation Platform (SAP)), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) ([link](#)).

Bilansihaldurite portfellid

Tabelites on bilansihaldurite portfellide osakaalud süsteemi tarbimisest arvatud bilansihalduri bilansi piirkonnas mõõdetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansiportfellide turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansiportfell sisaldab ka portfelli kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikooseid.

Elekter



Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel mais 2018

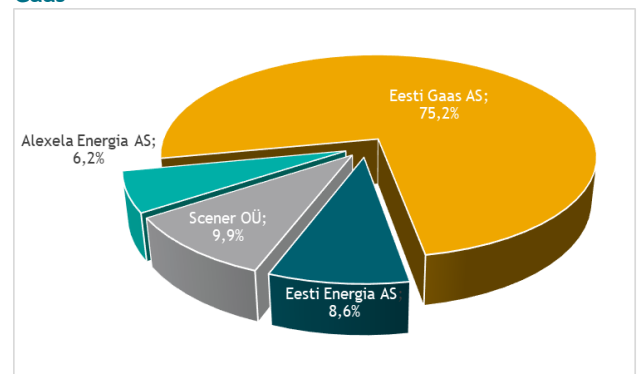
Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal EES tarbimisest, %	Mai 2018	Aprill 2018	Märts 2018
Eesti Energia AS	60,5	61,3	61,7
Elektrum Eesti OÜ	11,3	11,0	10,5
Scener OÜ	10,4	10,1	9,3
Alexela Energia AS	4,7	5,1	5,4
Nordic Power Management OÜ	3,3	2,7	3,0
Axpo Nordic AS	3,6	3,9	4,1
Inter Rao Eesti OÜ	1,9	1,8	1,6
Eleringi võrgukaod	4,3	4,1	4,4

Bilansihaldurite portfellide osakaalud vastavalt tootmismahtudele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	Mai 2018	Aprill 2018	Märts 2018
Eesti Energia AS	86,2	86,8	89,2
Scener OÜ	6,9	6,7	5,2
Nordic Power Management OÜ	4,2	3,9	3,4
Fortum Eesti AS	1,4	1,5	1,4
Elektrum Eesti OÜ	0,6	0,7	0,4
Alexela Energia AS	0,6	0,4	0,3

Gaas



Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel mais 2018

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	Mai 2018	Aprill 2018	Märts 2018
Alexela Energia AS	6,2	4,2	3,4
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	8,6	6,3	19,2
Eesti Gaas AS	75,2	83,3	72,8
Elektrum Eesti OÜ	0,02	0,03	0,03
Scener OÜ	9,9	6,2	4,5
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze*	0	0	0

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad:

Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupörssi, Platts, Euroopa Keskpank, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamise seoses võivad tekkida.